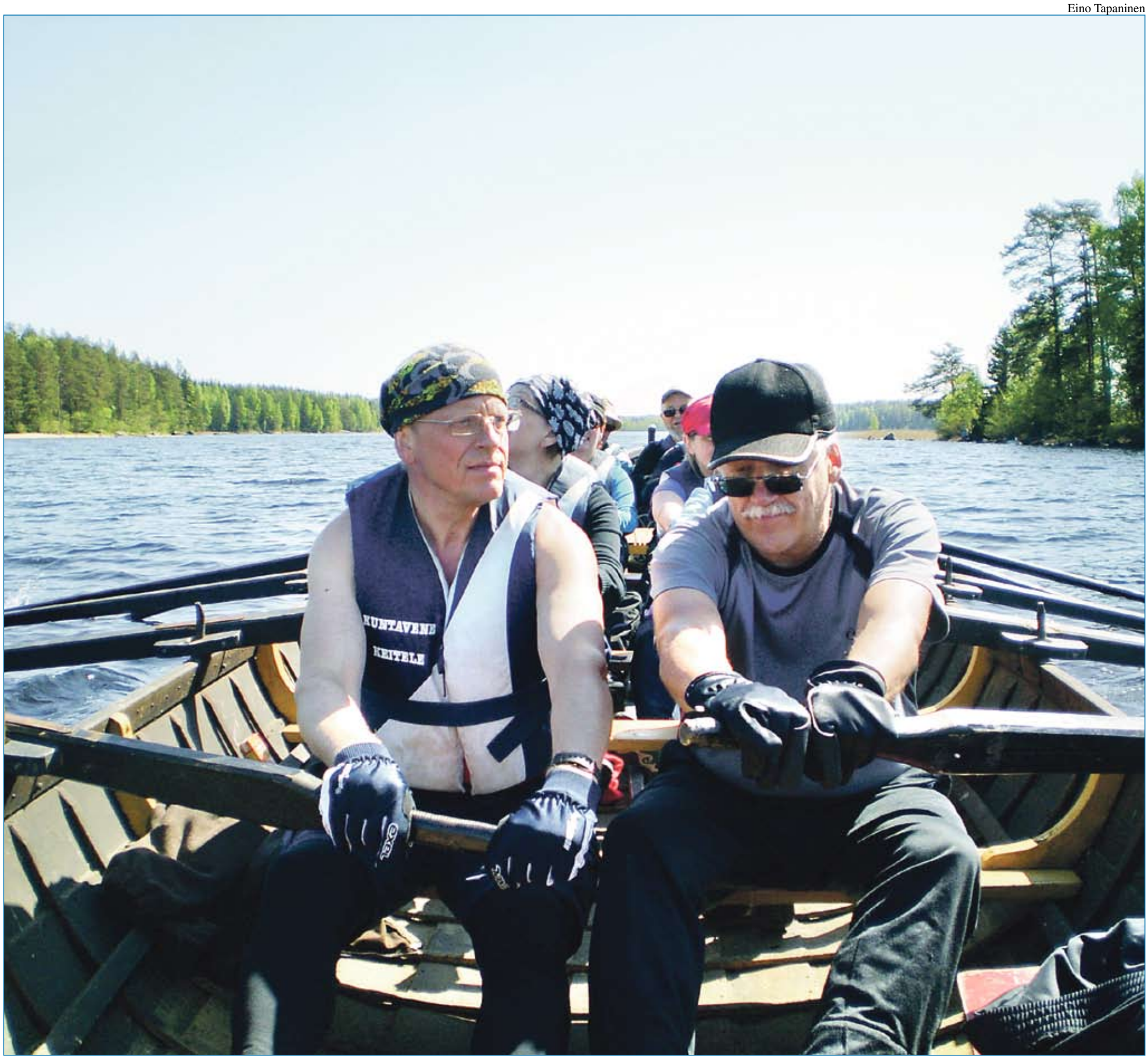
TUNTURILATU 3/2010

Eino Tapaninen

Takana upea ulkoilukesä!

Muksujen matkassa 4-5

Leppoisasti kesäpäivillä 6

Ne kiviset rannat 7

Pilvessä 8-9

Puheenjohtajan tähdenvälit

Tunturiladun syksyn tärkein viikonloppu lähestyy.

Yhdistyksemme syyskokous luotaa ja suunnittelee paitsi tulevan vuoden tapahtumat myös suuntaviivat useammalle seuraavalle vuodelle.

* * *

Ensi vuoden toimintasuunnitelma hyväksytään, samoin talousarvio. Tällä hetkellä taloustilanne on vakaa, mutta jo ensi vuosi on entistä tarkemman ” euron” aikaa.

Talousarviota käsiteltäessä varmaan keskustellaan Susikyrön alueen kehittämisestä vesihuoltolain vaatimusten täyttämiseksi pitkälle tulevaisuuteen.

Toivon, että seuraavassa kevätkokouksessa voidaan tehdä päätökset kehittämisen muodosta ja laajuudesta. Uudella johtokunnalla on haasteellinen tehtävä edessään.

* * *

Henkilövalinnat tulevalle vuodelle ovat mielenkiintoiset. Minkälaiset, sen päättävät kokoukseen osallistujat.

Susiaiset, meidän traditionaalinen uusien susien vihkiminen syksyisessä illan hämärässä on aina sykähdyttävä tapahtuma, jossa roitotuli, noidan tarinat, vihittävien susien nöyrä esiintuleminen, hokmannin tippojen nauttimisen katsominen ja sudeksi vihkiminen tuntuu joka kerta tuoreelta tapahtumalta.

Tervetuloa tunturikerho Kuovzan vieraaksi Kotkan lähelle. Ilmoittautumisaika on alkanut, joten ajoissa ilmoittautumalla varmistat ruokailusi onnistumisen.

* * *

Uusien tunturisusien määrä on vähentynyt samoin kuin luonnossa elävien susienkin.

Valistuksella, rauhoituksilla ja sääntelyillä luonnon susien kanta on saatu elpymään. Tunturisusien määrän lisäämiseksi on käytettävä muita keinoja.

Mielenkiinnon herättäminen, kerhovierailut, kerhojen puheenjohtajien innostuminen susiaatteeseen, mielenkiintoiset esimerkit ja kaverien mukaan saaminen ovat osa keinoista, joita tulisi käyttää.

Kaikilla susilla ja varsinkin susivaliokunnalla on aika ottaa susimerkki esille muulloinkin kuin Susiaisissa ja toimia merkin innoittamalla tavalla näkyvästi.

* * *

Ikinuori Tunturilatu on lähes 65-vuotias, mutta hyvin säilynyt ja virkeä ikäisekseen.

Ensi vuonna vietetään pikkujuhlavuotta eri tavoin kuin ennen. Kymmenvuotisjaksoin on juhlavuotta vietetty erilaisten tapahtumien merkeissä. On hiihdetty, melottu, pyöräilty ja kävelty napapiiriltä napapiirille maamme rajoja kiertäen, on huiputettu yli viisikymmentä tunturihuippua, on annettu ja luettu julkilausumia, pidetty näyttelyjä retkeilyvälineistä ja kisailtu retkiaiheisin valokuvin.

Yhdistyksemme 60-vuotisjuhlat Tampereella kestivät koko viikonlopun ja osallistujia oli yli kaksisataa.

Jokamiehen oikeusseminaari, juhlakokous, lippumme vihkiminen, loistava iltajuhla Vimme Saaren esiintymisineen ja seuraavan aamun hartaus Messukylän vanhassa, harmaassa kivikirkossa jäivät helminä muistojen joukkoon.

Koko viikonloppu oli Timo Tulosmaan johtamana erinomainen näyte kolbmalaisten järjestelykyvystä ja pitkäaikaisesta kokemuksesta tapahtumien järjestämisessä.

* * *

Johtokunta on ensi vuoden juhlimista pohtinut ja halunnut antaa nyt kerhoille mahdollisuuden osallistua juhlavuoden tapahtumien järjestämiseen.

Jokaisen kerhon toivotaan nimeävän yhden ensi vuonna toimintaansa kuuluvan tapahtuman Tunturiladun juhlavuoden tapahtumaksi, mikä tarkoittaa sitä, että siihen kutsutaan osallistumaan kaikki tunturilatulaiset.

Tapahtuma voi olla päivän, viikonlopun tai viikon kestävä kerhon omaan toimintaan kuuluva.

Niistä kootaan Tunturilatulehteen luettelo yhteystietoineen.

Kerhot saavat halutessaan näkyvyyttä omilla paikkakunnillaan ja vieraiksi muita tunturilatulaisia. Tapahtumista voi kehitellä mainioita näytteitä kunkin kerhon toiminnasta ja tehdä itseään tunnetuksi monin tavoin.

Tunturilatulaiset ovat tunnetusti kekseliäitä ja osaavia tapahtumien järjestäjiä.

Suunnitelmien tekeminen ensi vuoden kerhotoiminnasta ovat ajankohtaiset, joten yhdistyksemme juhlatapahtumasta suunnittelu on hyvä aloittaa.

* * *

Tunturikerho Ovtsi saa suuren kiitosmaininnan musiikillisten kesäpäivien järjestämisestä Kiponniemessä.

Paikka oli loistava ja olosuhteet hienot. Tunturilatulaiset nauttivat leppeästä ja lempeästä tunnelmasta.

Kapustarintalaisten joukko kiittää viheltäen ovtsilaisia.

Kesäpäivien yksi suola tai sokeri, kukin valitkoon maun mieltymystensä mukaan, oli Kramsun Paten johtama keskustelu Susikyrön alueen kehittämisestä.

Keskustelu oli antoisa. Joitain uusia näkökulmia asiaan tuli esille ja jotkut ajatukset saivat vahvistusta.

Keskustelu kokouksessa ja päivien aikana osoitti jäsenistön suuren kiinnostuksen ja huolen Susikyrön kehittämissuunnasta.

Toimikunta jatkaa työtään ja esittelee sen johtokunnalle syksyn aikana.

* * *

Tämän lehden tullessa postilaatikkoonne, ruska-aika pohjoisessa on alkanut.

Monet ovat vaeltamassa ja nauttimassa luonnonrauhasta kaukana pikiteiden melusta ja pakokaasujen hajusta.

Kaikkialla sieniaika on alkanut ja puolukan poiminta-aika on tulossa, joten kannustimia hyötyliikuntaan on olemassa.

Mennään metsään.

Hyvää syksyä jokaiselle !

Rai moi

Johtokunta ja toimihenkilöt 2010

Raimo Pahkala, puheenjohtaja, Okta, Honkakatu 10, 87100 KAJAANI, raimo.pahkala@nic.fi, (08) 637 009, 040 839 6638
Sirpa Alapuranen, varapuheenjohtaja, kerhoasiainhoitaja, Kavtsi, Vallikatu 5–7 A 4, 02650 ESPOO, sirpa.alapuranen@luukku.com, 050 597 5811
Tommi Avikainen, Ovtsi, Männistöntie 6 E16, 02880 VEIKKOLA, tavikainen@gmail.com, 0500 546 126
Salla Hintsanen, Alppas, Inkinpolku 1 C 11, 30100 FORSSA, salla.hintsanen@hotmail.com, 050 353 8278
Matti Häppölä, Kuokte, Vahvarannantie 32, 14240 JANAKKALA, matti.happola@gmail.com, 050 490 3897
Paavo Kramsu, Logi, Laukläheenkatu 6 B 41, 20740 TURKU, paavo.kramsu@luukku.com, 040 706 2764
Lea Sarkeala, Njeallje, Satakunnankatu 53 A, 78300 VARKAUS, lea.sarkeala@pp.inet.fi, 0400 299 956
Hanna Sinilehto, Kolbma, Männikkötie 5 B 20, 05830 HYVINKÄÄ, hanna-mari.sinilehto@pp.inet.fi, 040 747 7479
Pentti Vainio, Tsietsa, Soraharjuntie 18, 74510 PELTOSALMI, po.vainio@elisanet.fi, 050 66 518

Toimihenkilöt

Iitu Gerlin, sihteeri, Kavtsi, Halsuantie 5-7 C 41, 00420 HELSINKI, iitu.gerlin@kolumbus.fi, 040 707 4598
Pekka Kallio, kämppäisäntä, Logi, Kalttassuo, 20660 LITTOINEN, pekka.kallio@hartela.fi, 050 527 2796
Satu Ojala, toimitussihteeri, tiedottaja, Geatki, Karpintie 13, 32700 HUITTINEN, satu.ojala@lauttakyla.fi, 045 327 5650 t, 050 523 4844 k

Pirjo Sinilehto, jäsensihteeri, Kolbma, Veisunkatu 14 as 5, 33820 TAMPERE, pirjo.sinilehto@kolumbus.fi, 040 763 1109
Jukka Torpo, taloudenhoitaja, Ovtsi, Takalankuja 3-5 B 20, 40740 JYVÄSKYLÄ, jukka.torpo@elisanet.fi, 040 484 0580

Tilintarkastajat

Lasse Luoto
Marja-Liisa Mäki

Tervehdys Keski-Suomesta!

Ihmeellinen kesä on hemmotellut ja koetellut meitä täällä pohjoiskalotillakin.

Kaikenlaisten retkien ja muiden puuhien lomassa olemme jo kevättalvesta suunnitelleet tulevia kesäpäiviä, jotka sitten olivat hetkessä ohitse.

Kiponniemi tarjosi loistavat puitteet ja kaunista kesää riitti tämän meidän viikonvaihteemme yli. Oli tosi mukavaa toivottaa ystäviä eri puolilta maata tervetulleiksi ja vaihtaa kuulumisia.

Selvisimme isännyydestä suurin piirtein kommelluksitta ja tyytyväisin mielin. Lämmin kiitos kaikille kesäpäiväen osallistujille!

Lämpimän kesän jälkeen ovtsilaiset suunnistavat syksyyn. Syyskuun kerhoilta vietetään Vesilinnan luontomuseossa.

Kerhollamme ei ole tänä vuonna yhteistä kerhoviikkoa, mutta yksi jos toinenkin aikoo vielä Lappiin. Ensi vuoden puolella viikko 10 maaliskuussa on talviretken ajankohta.

Lähdemme jälleen Hetan Majataloon, jonka kodikas tunnelma valloitti meidät muutama kuukausi sitten. Matkustamme bussilla, joten jos joku muukin tunturilatulainen kiinnostuu matkasta, niin mukaan varmasti mahtuu.

Yksi asia vielä kesäpäivistä: ne jotka odottavat luontopolun kysymyksiin niitä oikeita vastauksia joutuvat valitettavasti pettymään. Kysymykset ja vastaukset ovat jo jossain bittiavaruudessa ilmoitti tehtävät järjestänyt Ilkka Vatanen.

Kaikille mukavia marja- ja sieniretkiä ja kaunista syyskesää toivottaa **Ritvis**

Pukinkonttiin tai omaksi iloksi

Viiden vuosikymmenen Vaellus -historiikki, teos Tunturiladun toiminnasta 1946-1996. Hinta 15,00

Kuudes vuosikymmen -historiikki, teos Tunturiladun toiminnasta 1996-2006. Hinta 15.00

Molemmat historiikit yhdessä hankittuna 25,00

Postilähetyksiin lisätään postikulut.
Tilaukset Iitu Gerlin; iitu.gerlin@kolumbus.fi, 040 707 4598.

Tsietsalaisten kesäkuulumisia

Lämpimän kesän alkajaisiksi kävimme Helatorstaina joukolla bongaamassa lintuja Maaningan Patalahdessa.

Patalahti on kunnostettu muutama vuosi sitten lintujärveksi ja on nykyisin Pohjois-Savon merkittävimpiä lintuvesiä. Bongattiin kymmeniä eri lintulajeja. Oppaanamme toimi tsietsalainen Kalevi Asikainen.

Toukokuun lopulla toteutettiin Eino Tapanisen suunnittelema kirkovene-souturetki Keiteleen Nilakkajärvelle.

Aamulla kokoonnuimme Keiteleen paloasemalle, jossa Eino esitteli laitoksen toimintaa ja tarjosi lopuksi kahvit. Siirryimme Nilakan rantaan,jossa odotti kirkkovene.

Valitsimme soutupaikkamme ja parimme, Eino asettui peräsimeen ja matka kohti Hirviniemeä alkoi.

Aurinkoinen keli ja vastalaitainen tuuli saatteli soutajia. Puolenpäivän jälkeen olimme perillä Hirviniemen upeilla hiekkarannoilla. Pystytettyämme leirin pääsimme viettämään vapaa-aikaa, ruokailun, seurustelun, uinnin ja metsägolfin merkeissä.

Aamu valkeni kauniina ja lupaili myötälaitaista paluusoutua. Retkemme onnistui hyvin, josta kiitos Einolle ja kaikille mukana olleille.

Sitten vuorossa oli Suomen Ladun leiripäivät Suomussalmella. Tsietsalaisia oli mukana toistakymmentä.

Osallistuttiin vaelluskilpailuun A-ja B-sarjaan, A-sarjassa oltiin kolmansia ja B-sarjassa jaetulla kolmannella sijalla, arvonnassa jäätiin neljänneksi.

Vaelluskilpailu oli mielenkiintoinen, vaikka helle ja suo-osuudet verottivat oman osansa.Vaelluskilpailuun osanottaja joukkueita olisi saanut olla enemmän, jospa olisi ensi vuonna.

Suomussalmi on kaunista seutua, omine kainuulaisine piirteineen. Tutustuimme mm. Soivaanmetsään.

Tsietsalaisia on myös omatoimisesti retkeillyt mm. Gebnekaisella ja Kevon kanjonireitillä, jossa vesi oli liian korkealla.

Nyt odotellaan viikonloppuretkeä Rautavaaran Ala-Luostaan, Horttanaisen metsästysmajalle sekä myös syyskuussa ruskaretkeä Susi-Talakselle.

Lämmin helteinen kesä lähestyy loppuaan. Toivotan teille kaikille kuulaita syyspäiviä ja elämyksellisiä retkiä luonnossa.

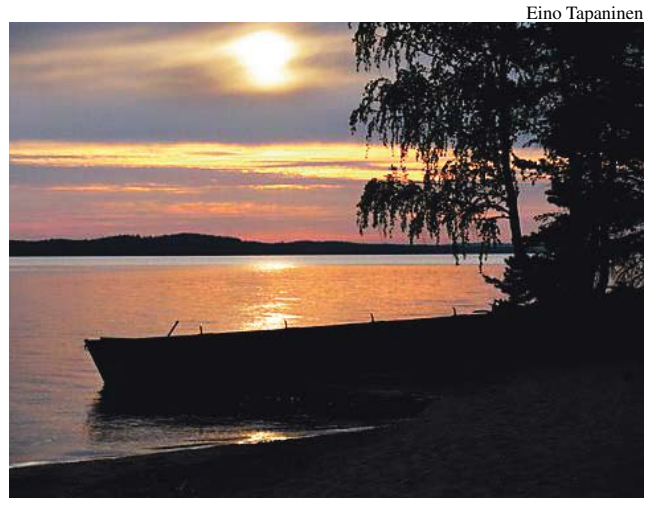
Terveisin **Lauri**

Merja Nuutinen

Leiripäivien vaelluskisassa riitti pähkäiltävää.

Eino Tapaninen

Hirviniemi ilta-auringossa.

Aamu valkeni kauniina ja tyynenä.

Osallistuimme markkinakatu -tapahtumaan

Kastumisella se alkoi. Oktan tunnollinen iskuryhmä oli pystyttämässä keskiviikkona 7.7. Kajaanin Runoviikon markkinakadulle korotetusta louevaatteesta laadittua kojua hyvissä ajoin ennen kadun virallista avausta, kun niskaan ropsahti kunnon sadekuuro. Huumorilla ja vaatteenvaihdolla siitä selvittiin.

Kevään kerhoilloissa aloimme pohtia mahdollisuutta osallistua heinäkuussa Markkinakatu- tapahtumaan. Ajatuksena oli lisätä kadunkulkijoiden retkeilytietoutta ja Oktan, Tunturiladun sekä Suomen Ladun tunnettavuutta. Samalla voisi saada hiukan euroja tulevan toiminnan rahoittamiseen, ehkäpä uusia jäseniäkin.

Tuumasta toimeen. Paikka kadulta varattiin. Miehet ideoivat markkinakojumme ulkoisen olemuksen. Sen tulisi suojata sateelta ja paisteeltakin ja liittyä retkeilyyn. Hieno kojumme olikin ja poikkesi edukseen muista kadun kojuista.

Yleisölle jaettavaa materiaalia saatiin Tunturiladulta, Suomen Ladulta ja paikalliselta latuyhdistykseltä. Mielenkiinnon herättämiseksi ideoitiin pieni kilpailu. Piti arvioida viikon kestävälle vaellukselle pakatun rinkan paino. Maksua vastaan tietenkin. Arpajaiset tottakai, ne kiinnostavat aina.

Parissa kerhoillassa tehtiin viimeinen silaus suunnitelmiin. Koottiin arpajaispalkinnot ja hankittiin arpakiekot. Jaettiin palkinnot arvoille periaatteella joka neljäs arpa voittaa. Arvan hinnaksi tuli euro. Rinkan painoa pääsisi arvioimaan myös euron maksamalla.

Markkinakadulla oltaisiin keskiviikosta lauantaihin. Vuorot jaettiin halukkaille. Parittain kojulla oltaisiin kolmen tunnin vuoroja. Yksitoista jäsentä oli halukasta tulemaan päivystämään kojulle.

Ensimmäinen päivä alkoi siis sateella ja päättyikin pieneen sateeseen. Muina päivinä paistetta ja lämmintä riitti. Virkistystä haettiin jäätelöstä ja juomisesta pidettiin huolta. Osa jäsenistä teki useammankin kolmen tunnin vuoron.

Markkinakadulla oli väkeä kaikkina päivinä tungokseen asti. Retkeilyasiat kiinnostivat ja kojulle pysähtyi ihan mukavasti kulkijoita. Rinkan painoa arvioi 97 maksanutta ja monet muutkin sitä nostelivat, punnitsivat ja arvioivat. Rinkan sisällöstä ja retkeilystä käytiin hyviä keskusteluja.

Arpoja myytiin neljättä kiekkoa. Jäsenhakemuksen täytti seitsemän henkilöä, joukossa kaksi avioparia. Tällä hetkellä jäsenmaksun on maksanut kolme. Liittymislahjaksi annettiin joko putkihuivi tai pipo.

Tietoa jaettiin geokätköilystä, maastorullaluistelusta ja sauvakävelystä. Lisäksi jaettiin Kajaanin Ladun ja Tunturiladun esitteitä, Latu ja Polku -lehtiä ja Tunturilatu -lehtiä sekä Oktan monisteita.

Markkinakadun jälkitunnelmia pohdittiin elokuun kerhoillassa Perkkiölammen kodalla. Tapahtumaan osallistuneille kokemus oli myönteinen. Taloudellisestikin tapahtuma oli kannattava, koska arpajaispalkinnot olivat lahjoituksia ja työt tehtiin talkoilla. Kerhon kassaan saatiin euroja ja hyvä mieli osallistuneille ja yhteishenkikin koheni.

Itse päivystin kojulla yhden kolmen tunnin vuoron ja sain kahden euron sijoituksella muhkean kylpypyyhkeen.

Markkinakadulla on meininkiä. Ehkä osallistumme toistekin.

Mukanaolleena **Teija**
Kuvaajana hääri
Esa Suominen

Markkinakadulla riitti sen verran vilskettä, että ehkä osallistumme toistekin.

”Työvuorossa” Kaija Väisänen, Anja Mustonen ja Ane Makkonen.

Leiriläiset (kaksi ehti lähteä enne kuvan ottamista jo kotiin) sekä leirin emäntä Seija Vihervuori ja isäntä Olavi Oinonen.

Muksujen mukana leirillä Susikyrössä

Rosvopaistin teko alkaa.

Perinteinen Vauvasta vaariin –leiriviikko pidettiin Susikyrössä heinäkuun kolmannella viikolla. Se kokosi paikalle temmeltämään 17 6-14-vuotiasta lasta. Mukana oli myös lähes saman verran varttuneempaa väkeä, lähinnä isovanhempia, jotka yrittivät parhaan taitonsa mukaan pysyä menossa mukana.

Viikon aikana opittiin kuinka rinkoista saa koottua kantavan lautan, miten kiehisiä tehdään, nuotio sytytetään ja kaloja narrataan ongella. Reilunkokoisia ahvenia Vuontisjärvi antoikin sankotolkulla. Niistä riitti tikkukaloiksi, savustettaviksi ja vielä sanomalehtikääreessä paistettaviksi.

Osa nuorista leiriläisistä kävi kalastusretken lisäksi yökalassa leirin kalastusmestarin **Pekka Kaskelan** johdolla.

Pekka myös opasti leiriläisiä kalanperkauksessa. Ahventen suolistaminen ja suolaaminen illan tikkukaloja varten kävi sen jälkeen joutuisasti.

Rosvopaistia ja suopunginheittoa

Njallan **Raiski Paasirovan** vierailua odotettiin leirillä vesi kielellä. Luvassa oli rosvopaistin tekeminen ja sen naposteleminen päivän päätteeksi parempiin suihin.

Raiskin opit menivät hyvin perille. Kun 8-vuotias Otto näki leirin päätyttyä vanhempansa, hän osasi selostaa rosvopaistin tekemisen vaihe vaiheelta heille niin hyvin, että sen perusteella rosvopaistin

Olivia Lammivaaran tyylinäyte suopungin heitossa

Pekka Kaskela opastaa kalojen perkaamisessa.

tekeminen olisi onnistunut heiltäkin.

Ja entäpä sitten itse paisti! Koko päivä siinä meni, mutta sitä herkkua kannatti kypsytellä. Viisi kiloa naudanlihaa muhi maakuopassa, kuumien kivien välissä, nuotion alla suussa sulavan meheväksi ja mureaksi. Jo vain sitä kelpasi maistella.

Raiskin opastuksella opeteltiin myös suopungin heittoa. Muutamat leiriläiset kehittyivät siinä päivän mittaan todella taitaviksi. Kun iltanuotiolla laskettiin ”kiinni” saatujen porojen määrä, niin leiriläisten tokassa nulkkasi pitkälti toista sataa poroa.

Pojilla on hauskaa iltanuotiolla. Kuvassa Jarkko Kosunen, Aaro Mätäsniemi ja Aleksi Kosunen.

Iltanuotioita ja Pallaksen maisemia

Saunan lempeissä löylyissä ja Vuontisjärven raikkaassa vedessä huuhdeltiin iltaisin päivän pölyt ja sen jälkeen kokoonnuttiin iltanuotiolle Susikyrön amfiteatteriin.

Sinne leiriläiset improvisoivat joka ilta monenlaista ohjelmaa ja kilpailua. Myös nuotiolaulut kaikuivat Lapin iltaan ja nähtiinpä ainoana kaatosateisena iltana muovikatoksen alla oikeat missikisatkin.

Luontopoluilla pääsivät leiriläiset pari kertaa testaamaan luonnontuntemustaan ja Ahovaaran laelle tehdyllä retkellä avautui huikeat näkymä kohti Pallaksen tunturijonoa.

Pallaksen maisemia päästiin ihailemaan myös Pallastunturin Luontokeskukseen tehdyllä retkellä. Sen auditoriossa nähty AV-esitys Elämää Pallas-Ounastuntureilla kuvasi elävästi tunturin elämää eri vuodenaikoina.

Sadepäivänä hotellille tehty retki näytti myös, millainen on tunturi, kun on kunnon murku. Sumu hotellin pihapiirissä oli hetken aikaa käsittämättömän sakea.

Tikkukaloja paistamassa.

Sisällä hotellilla päästiin herkuttelemaan. Jätskit maistuivat niin lapsille kuin aikuisillekin.

Leirin tärkeästä ruokahuollosta vastasi varmoin ottein **Seija Vihervuori** ja isäntänä tunnelmaa piti yllä jämäkästi **Olavi Oinonen**.

Kiitokset heille ja myös kaikille muille leirin järjestelyihin ja ohjelmaan osallistuneille.

Teksti ja kuvat:
Seija Lipsanen

Johtajasusinäyte

Vertailuja eräiden Lapin ja Etelä-Suomen vesien laadusta

Lapin vedet ovat kirkkaita ja maistuvat mainiolle. Tämä totuus tunnetaan, mutta kun makuasiat ovat aina enemmän tai vähemmän epämääräisiä, esitän seuraavassa eräitä lukuja, jotka selvittävät asiaa.

Tähän vertailuun antaa hyvän lähtökohdan vesiensuojeluviranomaisten valtakunnallinen tutkimusohjelma, jonka perusteella tehdään samanaikaisia veden laadun määrityksiä eri puolilla maata.

Kun hankin toimeentuloni Kaakkois-Suomen vesien parissa, olen vertailut Inarinjärveä Saimaaseen sekä Paatsjokea ja Luttoa Vuokseen.

Lämpötilaero johtuu maantieteellisistä seikoista eikä anna aihetta pitempään pohtimiseen.

Kylmä vesi on happirikasta

Happitilanne on jokivesistöissä yleensäkin hyvä eikä niissäkään vesissä tässä suhteessa ollut mainittavia eroja. On nimittäin muistettava, että kylmä vesi voi sisältää happea enemmän kuin lämmin.

Vuoksen pienempi happimäärä johtuu juuri tästä. Hapen kyllästysprosentti oli kaikissa näytteissä likimain sama eli 95 %:n paikkeilla.

Veden sähkönjohtokyky johtuu veden sisältämästä suolasta ja antaa siten kuvan vedessä olevien epäorgaanisten aineiden määrästä.

Nyt tuleekin jo selvä ero näkyviin. Kun johtokyky Lapin joissa vaihtelee 17 - 27, niin Vuoksessa se on yli 40. Pääosa tästä erosta on vietävä Etelä-Saimaan selluteollisuuden tilille.

Veden sisältämä kiintoaines eli veteen liukenematon aines on myös ymmärrettävästi Vuoksessa runsaampi.

Lapin kirkkaat vedet

Veden väri Lapissa lähentelee hyvän kaivoveden arvoja ja on aivan toista luokkaa kuin Vuoksessa. Kuitenkaan Vuoksi ei ole lähestulkoonkaan niitä tummia vesiä.

Eräissä suolammissa tai selluteollisuuden likaamissa vesissä nousee väriarvo useihin satoihin yksiköihin. Kaliumpermanganaattikulutus ilmaisee lähinnä vedessä olevan eloperäisen aineen määrän ja on siten myös likaantumisen yhtenä osoittimena.

Juomavedessä tulisi KMno4-kulutuksen olla alle 20 mg/l. Sen mukaan Lapin vedet menevät ilman muuta hyvän juomaveden luokkaan.

Veden lämpö järvissä kerrostuu kesällä ja talvella eri tavalla. Kun kesällä lähellä veden pintaa on lämpimämpi kerros, on tilanne talvella päinvastainen. Välittömästi jään alla on veden lämpötila +0,2°C tienoilla. Tämän jälkeen lämpötila kohoaa n 15-20 m:n syvyyteen eli harppauskerrokseen pysyäkseen sen jälkeen usein lähes samana pohjaan saakka.

Lapin vesille ei löydy etelästä vertaa

Avoimella selällä syysmyrskyt sekoittavat veden syvänteisiin saakka, kuten tutkimuksessani Ylä-Inarilla ja Saimaan Ilkonselällä on tapahtunut syksyllä 1964. Veden lämpö näissä on ollut +2,1 - +2,5 °C eli paljon alle painavimman veden (+4 °C).

Sen sijaan Nellimövuonolla ei sekoittumista ole päässyt sanottavasti tapahtumaan ja veden lämpö pohjassa lähenteleekin +4 °C.

Lämmin alusvesi lieneekin aiheuttanut Nellimön happiarvojen laskun lähellä pohjaa. Tämä on aivan tavallista täysin puhtaissa vesissä. Nellimön pohjassa oli sentään 6,7 mg happea/l, mikä riittää jaloimmillekin kalalajeille.

Ylä-Inarin happitilanteelle 12,5-14,0 mg happea/l ei etelässä hevin löydy vertaa.

Ilkonselkä on tyypillinen selluteollisuuden jätevesien kuormittama järvialue. Puolet 64 m:n syvyisestä vedestä oli täysin hapetonta ja haisi pahalle (=rahalle).

Orgaanisen aineen määrä kuvaavat KMn04-käyrät puhuvat itse puolestaan.

Yhteenvetona totean, että Etelä-Suomen vesistöjä pilataan osaltaan sen vuoksi, että voisimme ylläpitää elintasoa, joka sallii rentoutumisen Lapin kirkkaiden vesien äärellä.

Kouvola 12.9.1968,
Eero Kujala

Eero Kujalan johtajasusinäytteessä on ollut liitteenä taulukoita ja piirroksia, joita ei tässä ole nyt mukana. Johtajasusinäytteisiin voi tutustua tarkemmin ottamalla yhteyttä susivaliokuntaan.

Hämärtyvän illan tunnelmaa.

Kumpelaiset Johanna, Pirjo ja Eila lettuja paistamassa.

Nuoria tunturilatulaisia.

Minja Niiranen rumpuineen.

Kesäpäivät Kiponniemessä: mussutusta, musiikkia ja tiukkaa asiaa

Elokuun toisena viikonvaihteena eli 13. – 15.8. pidettiin Jyväskylän kupeessa Vesangalla Tunturiladun kesäpäivät. Pitopaikkana oli Kiponniemen toimintakeskus, joka tarjosi monentasoisia majoitusmahdollisuuksia ja hyviä telttapaikkoja riittämiin. Päärakennuksessa oli tarjolla tiloja kaikkiin tarpeisiimme ja rannassa veneitä ja kanootteja vesiretkiä varten.

Tunturiladun vuotuisista tapahtumista kesäpäivät on se ”kevyt” tapahtuma. Kevätpäivien aikana pidetään kevätkokous ja susiaisten yhteydessä syyskokous, mutta kesäpäivät voivat kulloisetkin järjestäjät koostaa vapaasti.

Ovtsin puheenjohtaja **Tapio Uutela** lupasi avaussanoissaan runsaalle sadalle osallistujalle leppoisia ja kiireettömiä päiviä eikä lupaus jäänyt katteetomaksi.

Tosin kelloa joutui pitämään silmällä, jotta ehti mukaan päivien suosituimpaan lajiin, buffetpöydän kiertämiseen. Se oli ohjelmassa useaan kertaan ja aina oli tarjolla suunmukaisia antimia. Kiponniemen keittiö selvisi hienosti siitäkin, että syöjiä oli ilmoittautuneita enemmän...

Minäkö muka joikaisin?

Kutsusta näimme, että luvassa oli paljon musiikkia ja sitä myös saimme. Lauantai-iltapäivän kahvikonsertissa soitti **Kvartti** taidolla ja ilolla keskisuomalaista pelimannimusiikkia.

Ei ihme, että tarjolla olleet levyt myytiin hetkessä loppuun.

Lisää musiikkielämyksiä oli koottu sunnuntaiaamuun, jolloin **Hannu Ala** piti päivänavauksen. Äänessä ei ollut pappi vaan muusikko, jonka esiintyminen taatusti herätti kuulijat. Miten kesäillan valssin voikin soittaa niin monella tavalla!

Kiponnimen piano lienee saanut yhtä reipasta käsittelyä vain hänen aiempien käyntiensä yhteydessä. Niiden välillä Hannu on esiintynyt suurissakin saleissa aina Amerikkaa myöten.

Jos joku odotti **Minja Niirasen** vain luennoivan saamelaismusiikista, hän toivottavasti yllättyi iloisesti.

Lyhyen mm. joikujen tyyppejä, syntymistä ja esitystapoja koskevan alustuksen jälkeen tämä laulunopettaja houkutteli meidät kohentamaan ryhtiä ja liittymään perässä Haltijan joikuun.

Pienen alku-ujouden jälkeen liittyi väki mukaan ja hetken päästä sujui ”Tenon Maija” ihan sanoilla ja puhdikkaasti, kuten joiku esittää kuuluukin.

Illanvieton ohjelma oli ’kotikutoista’, jokainen teksti tai sanoitus tuntui olevan jonkun paikallisen luoma, mutta Suomen Ateenaksikin kutsutussa Jyväskylässä on kulttuuri kukoistanut jo ennen Semmareita.

Ovtsilaisten puhekuoro juhlisti Kalevalan meneillään olevaa juhlavuotta ja esitti Kantelettaren runoja. Iltanuotiolla kuultiin ja nähtiin päivän päätteeksi iltasatu ”Tunturisusi ja Punahilkka”.

Huussi vai klosetti?

Edellisessä Tunturilatu-lehdessä oli jäsenkysely Susiky-

Tuumaustauko ennen ruokailua.

Illanvieton ”Valehtelijoiden klubi”.

rön kehittämisestä. Vastauksia kyselyyn oli tullut 33 kappaletta, joten kovin suurta vastakaikua se ei saanut.

Mielipiteet olivat hajaantuneet kovasti, mutta lähes yksimielisiä oli oltu auton lämmityspistokkeen tarpeesta kertoi kehittämistyöryhmän jäsen **Paavo Kramsu.**

Hän johti puhetta kun väki lauantai-iltapäivänä kokoontui keskustelemaan asiasta ja evästämään työryhmää ja johtokuntaa jatkotoimissa.

Nykyisin Susikyrössä, kuten muissakin kämpissämme, saunotaan rantasaunassa, kannetaan vesi sisään ja ulos ja käydään puuceessä.

Viime vuosien aikana on jäsenistöltä tullut esityksiä sähkön saamisesta tälle kämpälle ja nyttemmin on harkintaan tullut myös kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon liittyminen.

Toistaiseksi sitä ei ole meiltä edellytetty, mutta alueemme rajalle on Enontekiön kunta nämä mahdollisuudet tuonut. Alustavien tietojen mukaan liittymismaksut ovat kohtuullisia, mutta kirjallista vahvistusta niille ei vielä ole saatu.

Yhdistyksen talous on vakaa eikä lainaan tarvitse turvautua. Tulevista käyttömaksuista ja niiden perimistavoista virisi myös vilkas keskustelu. Susikyrön kehittämistä käsitellään Tunturiladun syyskokouksessa lokakuun alussa Kotkassa.

Nettioppia kerhojen edustajille

Vaikka toisaalla mietitään kämpän sähköistämistä, eletään toisaalla täyttä nettiaikaa.

Viime vuonna Tunturiladun jäsenrekisteri siirtyi uudelle palveluntuottajalle ja samalla oli mahdollista laajentaa sen käyttäjäkuntaa.

Kun kerhoille aiemmin lähettiin tietoja painetussa muodossa tai korkeintaan sähköpostin liitteenä, ovat tiedot nyt jäsensihteerien käytettävissä verkossa.

Viikonlopun aikana **Pirjo Sinilehto**, joka on pääkäyttäjä, ja minä hänen varahenkilönään esittelimme muille jäsenasioiden hoitajille rekisterin käyttöä ja sen työkaluja.

Sunnuntaiaamuna kokoontui sankka joukko kerhojen väkeä kannettaviensa kera Timo Lammisen pitämälle ”kotisivukurssille”. Sen tuloksia voidaan toivottavasti piankin nähdä Tunturiladun ja kerhojen kotisivuilla, joiden päivitys nyt on entistä helpompaa.

Tapaamisiin Kotkassa

Seuraavan kerran Tunturiladun lippu kohotetaan salkoon Kotkassa 1.10.2010 susiais- ja syyskokousviikonlopun alkajaisiksi.

Vappu Hietala, teksti
Pauli Hulkkonen, kuvat

Soutelua Inarijärven Kyynelvuonolla kauniina kesäpäivänä. Peränpitäjänä puheenjohtaja Hannu Yrjänäinen.

Owla kirkkoveneretkellä Inarilla

Haukispesialisti Leila Virtanen ja lähes metrinen Pisterinniemen hauki.

Puheenjohtaja Hannu Yrjänäinen esittelee Inarijärven harmaanieriää.

Tunturikerho Lapinkävijät Owla souteli kirkkoveneellä Inarijärvellä nyt neljäntenä peräkkäisenä kesänä. Soudun ajankohdaksi sattui heinäkuun viimeinen viikko.

Tällä kertaa vene vuokrattiin Inarin seurakunnalta, eikä sitä tarvinnut hinata Oulusta kuten aikaisemmin.

Osallistujia oli perinteiset yksitoista, joten veneen kaksi keskituhtoa voitiin varata varusteille.

Partakosta liikkeelle

Veneen laskupaikkana ja myös retken päätepisteenä oli Hietajoen retkeilyalue Partakossa Inarijärven luoteisosassa.

Inarijärven rantamaat olivat sielläkin perinteisen kivikkoiset, joten sopivaa leiriytymispaikkaa jouduttiin haeskelemaan. Kohtuullisetkin teltan paikat olivat kortilla, joten joillekin tuppasi sattumaan ahdas kolo kivien välissä.

Saarten nimet eivät juuri antaneet vihjettä maaston laadusta. Esimerkkinä eräti kivinen Untuvasaari, joka tuoreen Itä-Inarin paikannimistökirjan mukaan tarkoittaa saameksikin todella untuvasaarta.

Reitille sattui Pisterinniemen autiotupa, jonka kivinen ympäristö ei houkutellut leiriytymään. Hienoin leiripaikka löytyi sattumoisin Navdšuusualuij-saaren pohjoisrannalta. Paikka lienee ollut kauankin käytössä, sillä siellä oli vielä näkyvissä vanhan turvekammin jäänteet.

Vierailla vesillä

Tällä kertaa soutelimme meille vierailla Inarijärven vesillä Kasariselän ja Vasikkaselän pohjoisosien kautta Suolisvuonoon ja Kyynelvuonoon.

Reittimme kulki myös tunnetun Kuuvan kanavan kautta.

Parisataametrisen kanavan kaivoi käsipelillä Matti Kuuva Pisterinniemen risukon poikki vuosina 1919-1926 lyhentämään venematkaansa Koskivuonosta Isolle Inarille.

Sadetta vain öisin

Säät suosivat retkeläisiä. Heikot vesisateet sattuivat enimmäkseen öiseen aikaan, ja ainoasta ukonilmastakin saatoimme nauttia teltassa makoillen.

Tuulet eivät haitanneet, ja Inarin pinta oli monena päivänä lähes peilityyni.

Radion sääuutiset tuppasivat vain hymyilyttämään: ”Helteet jatkuvat Suomessa, ja väki rientää rannoille nauttimaan lämpimistä uimavesistä.” Inarijärven vesi oli koko ajan +12°, mikä ei silti estänyt useimpia virkistäytymästä järvessä.

Keitettynä, paistettuna, savustettuna ja graavattuna

Lämpimän ruuan ainekset saatiin pääosin järvestä. Kalaa keitettiin, paistettiin, savustettiin ja graavattiin.

Kalalajit olivat perinteiset: harri, siika, taimen ja hauki. Niiden lisäksi saatiin malliksi eksoottinen pohjoisamerikkalainen istutuskala harmaanieriä.

Materiaalia oli riittämiin moninaisten kalojen tunnistus-, käsittely- ja ruuanvalmistuskursseja varten. Paras haukipaikka oli muuten Pisterinniemen sisäosan tummavetinen järvi. Siinä piti olla tiedon mukaan metrisiä haukia, mutta me emme päässeet kuin 75 senttiin. Jälkiruuaksi kerättiin hilloja, joskin niiden paras aika oli retkemme aikaan vielä edessäpäin.

Leireille kuului jatkuvasti kaakkurien, kuikkien ja kurkien ääntelyä, ja kuukkelit kävivät tarkastamassa mahdollisia unohtuneita makupaloja.

Soutuviikon mieliinpainuvimpia elämyksiä oli seurailla kalasääsken molskahduksia tyvenellä Kyynelvuonolla.

Kuvat ja teksti:
Vesa Perttunen

Pisterinniemen poikki kaivettu parisataa metriä pitkä Kuuvan kanava.

Jyrkkiä ja kivikkoisia rinteitä pitkin laskeutuminen kuruun on hankalaa, mutta hyvän leiripaikan löytyminen korvaa vaivan. Seitajärven ja Luujärven ylitse avautui huikea maisema itään Ponoi joen latvoille.

Tunturitelttailua Lujaur-urtilla

Lujaur-urtin tuhatmetristen tunturien ympäröimä *Seitajärvi*, *Siedjaur*, on saamelaisten pyhä järvi.

Uskotaan, että kalliopahtaan piirtynyt ihmishahmoinen seita on pahalle päälle sattuessaan ollut syynä moniin onnettomuuksiin.

Meille seita oli suosiollinen ja saimme nauttia telttailusta upeissa maastoissa.

Lujaur-urt tunturit (*Lovozerskie tundry*) sijaitsevat Kuolan niemimaan länsiosassa *Umbjaurin* (*oz. Umbozero*) ja *Lujaurin* (*oz. Lovozero*) välissä.

Hevosenkengän muotoisen tunturimassiivin keskellä sijaitsee seitsemän kilometriä pitkä Seitajärvi, jonka vedet laskevat itään Lujauriin ja siitä edelleen *Voronja* jokea pitkin pohjoiseen *Barentsinmereen*. Tunturiselänne on lähes yhtenäinen ylänkö, jonka poikki on muutama hieman matalampi satula. Syvät ja jylhät jokikurut *Civruai, Uelkuai, Muruai,* laskevat Seitajärveen päin. Korkeimmat huiput nousevat yli 1100 metrin.

Heinäkuun lopun vaelluksemme tavoitteena oli kiertää koko tunturimassiivi lakitasanteilla kulkien. Jo aikaisemmilta vaelluksilta tutuksi tulleet maisemat saisivat näin uuden näkökulman.

Leiri kaivoksen naapurissa

Aloitimme vaelluksen tunturimassiivin luoteispuolelta *Karnasurtin* kaivokselta.

Kuljimme hylätyn kaivoksen rikastamon läpi kohti tunturien välistä satulaa ja mahdollisimman ylhäältä viimeisiltä niityiltä etsimme telttapaikat.

Leiripaikkamme oli hieno. Kahden puolen olivat korkeat pahdat, kaakkoon nousi laakea kuru ja luoteessa näkyi metsää silmän kantamattomiin. Rikastamon rähjäiset harmaatiiliset rakennuksetkin sulautuivat kauempana maisemaan eivätkä häirinneet.

Kurussa virtaavan joen vesi oli puhdasta ja joen varren niityillä kasvoi runsaasti harvinaisia vaaleita kastiljoja.

Leiriin tullessa aurinko vielä paistoi, mutta myöhemmin illalla se painui tunturien taakse ja jouduimme varjoon.

Ilma viileni nopeasti ja nukkumaan mennessä oli vain muutama lämpöaste.

Leiri kurussa

Pitkän kapuamisen jälkeen tulimme Lujaur-urtin pohjoisselänteelle.

Aurinkoisessa ja autereisessa säässä maailma avautui eteemme laajasti. Lännessä korkeat *Hiipinän tunturit* ja idässä äärettömiin ulottuvaa tundraa *Ponoi* -joen latvoilla.

Tunturin ylängöllä kulki malminetsijöiden telavaunun jälki, jossa kivikko oli joko murskaantunut tai tasoittunut. Sitä pitkin oli helpompi kulkea kuin luonnon kivikossa.

Tunturien kivilaji oli helposti rapautuvaa jonka pinnalla oli erittäin teräviä kiteitä.

Laskeuduimme *Kukluhtnjunuain* kurun jyrkkiä rinteitä alemmaksi metsän reunaan leiriytymään. Rehevästä puronvarsimetsiköstä ja kivikkoisesta maastosta löytyi kaunis leirikenttä.

Kurussa kasvoi vantteraa koivua ja harvakseltaan kuusen jurrikoita. Maapuita nuotioon oli aivan tarpeeksi. Teltat pystyyn, ämpärillä vettä kauempaa purosta, maapuiden keruu ja tulen virittäminen vanhalle nuotiopaikalle ja sitten oli aikaa nautiskella olemisesta.

Maapuita nuotioon

Sahan tai kirveen kantaminen vaelluksilla on turhaa, sillä pelkästään maapuita käyttäen saadaan hyvä nuotio aikaiseksi.

Vähän isompi puukko tai pieni leuku on metsävaelluksilla riittävä työkalu. Puita ei tarvitse katkoa tai pilkkoa, sillä niitä voidaan polttaa päästä alkaen tai keskeltä poikki.

Sytykkeinä käy tuohi, kuivat risut ja varvut. Tuohen ottamisessakin on erilaisia tapoja, joiden perusteella voidaan todeta erätaidot.

Törkeää taitamattomuutta on repiä tuohi kasvavasta puusta runkoa myöten.

Koivupökkelöistä tuohen ottaminen on huomattavasti helpompaa ja sitä paitsi, koivujen rungoilla on irtoamassa olevia tuohirullia, joiden ottaminen ei jätä puuhun mitään jälkeä.

Syvällä kurussa olevaan leiriimme ei ilta-aurinko paistanut, mutta 100 metriä alempana näkyi Seitajärven itäpää auringon paisteessa.

Seitajärvellä

Aamulla pilvikerros peitti taivaan, maassa oli kastetta ja Seitajärveltä nousi usvaa.

Laskeuduimme järven rantaan ja kuljimme vaikeakulkuista polkua pitkin kohti järven itäpään asuinkenttää.

Seitajärven vesi oli jälleen vihreän liman samentama ja rannoilla oli kymmenittäin kuolleita siikoja. Järven sameus ja happikato johtunee alueen maaperästä. Tuntureissa on apatiittia, jota Hiipinässä louhitaan lannoitteeksi.

Rannalla jokisuiston hiekkasärkällä keitimme risunuotiolla päiväkahvit. Veden otimme tuntureilta virtaavasta kirkkaasta purosta.

Ikivanhalla saamelaisten asuinkentällä oli kolme venäläistä kunnostamassa vanhaa hirsikämppää valvontatuvaksi.

Saimme tietää, että Seitajärven vuolaan laskujoen ylitse menevät sillat olivat hajonneet ja joessa olisi kahluusyvyyttä kainaloon asti.

”Ohrana” vei meidät sitten moottoriveneellä järven ylitse Civruain kurun suulle.

Keskeltä järveä oli hyvä tarkastella Seitapahdan ihmishahmoa, joka näkyi selvästi kuuden kilometrin päähänkin.

Pirullista maastoa

Meille oli kerrottu erään autiotuvan sijainti, että –”*se on aivan joen rannassa ja sinne menee polku*”.

Polkua ei löytynyt, joten päätimme kulkea varmuuden vuoksi joen rannan lähellä. Se oli virhe, sillä pirullisempaa maastoa en ole milloinkaan kokenut.

Metsä oli tiheää ja lähes läpipääsemätöntä ryteikköä, kuivia kuusia, pajuja ja raitoja. Kahden kilometrin matkaan kului yli kaksi tuntia ja vaatteissamme oli riekaleita siellä täällä.

Myöhemmin löysimme

hyvän polun ja sen päästä autiotuvan. Risuja käyttäen viritimme tulet pihakentän nuotiopaikalle.

Kuusipölkkyjäkin olisi ollut pinossa ja kämpässä perinteinen venäläismallinen kirves. Suomessa se luokiteltaisiin lihakirveeksi ja kuusipölkyn halkaisu sillä ei onnistunut.

Kaiken maailman kirveitä nähneenä olen sitä mieltä, että suomalainen halkokirves on huipputyökalu. Ruokailun jälkeen parsimme sitten vaatteita pitkälle yli puolen yön.

Autiotuvan läheltä oli vaikea löytää teltoille paikkaa. Maasto oli epätasaista kuusikkokorpea ja pitkien varpujen peitossa.

Kaksi kaveriani yöpyivät kämpässä, kunhan ensin olivat raivanneet sinne tilaa. Pöydän ja penkit he kantoivat ulos, ripustivat sisäteltan katosta roikkumaan ja nukkuivat sen sisällä hyttysiltä suojassa. Oman tunnelitelttani pystytin kuitenkin mättäiden väliin, sillä nukun mieluummin teltassa raikkaassa ulkoilmassa, kuin pimeässä ja homeisessa kämpässä.

Aamulla Seitajärven usva hiipi kurua pitkin ylös tunturiin. Usva hiipi myös telttaani, joka oli sisältäkin märkä ja myös makuupussini oli märkä.

Teltasta sai liiat vedet ravisteltua pois, mutta makuupussi oli pakattava kosteana myöhempää kuivatusta odottamaan.

Yhden hengen teltta ja yhden kulkijan vakiintuneet tavat. Teltta Helsport Stetind on melko kevyt ja pieneen tilaan pakattava. Sisäkorkeutta on niin paljon, että siellä pystyy istumaan. Rinkka mahtuu absidin vasempaan osaan, keitin ja kengät sopivat yöksi oikean liepeen alle.

Čvruain jokivarren autiotuvan rakenteissa huomaa erilaisesta kulttuurista johtuvia yksityiskohtia. Kuusivaltaiset metsät luovat antavat oman leimansa kaikkeen rakentamiseen.

Ylätunturileirit

Civruain kurua nousimme ylöspäin tunturiylängölle. Tavoitteenamme oli leiriytyä *Mannepahk'in* laakealle laelle karttaan merkitylle puolikilometriselle lammelle 960 metrin korkeuteen.

Lampea lähestyessämme rakkainen maasto muuttui soraiseksi ja tasaiseksi kuin lentokenttä. Lampi vain piilotteli jossain ja aloimme epäillä kartan luotettavuutta.

Löytyihän se lampi vihdoin, tai se mitä siitä oli jäljellä, -parimetrinen vesikuoppa.

Leiriydyimme vesikuopan lähelle varvikkopeitteiselle soralle. Kuopan ympärillä oli runsaasti erilaisten eläinten jälkiä, joten veden käyttäminen ruokavetenä arvelutti.

Keitettynä sitä vettä kumminkin käytimme, kun parempaakaan ei ollut kilometrien säteellä. Mitään mahavaivoja ei myöhemmin tullut kenellekään.

Illalla ”keitaalle” tuli vielä kahdeksan venäläistä vaeltajaa. Kulttuurierosta vai mistä johtuen, he etsivät telttansa alle paljasta soraa. Puoleenyöhön katselimme auringon laskua ja horisontin pastellin sävyisiä värejä.

Naapurileiristä kuului kitaran soitto. Ennen nukkumaan menoa kävin täyttämässä ämpärin vedellä.

Hyvin nukutun ja kuivan yön jälkeen oli mukava todeta, että ämpärissä oli vettä, kun vesikuoppa oli kuivunut olemattomaksi.

Aurinko paistoi, mutta Seitajärven laakso oli paksun pilvikerroksen peitossa. Alhaalla olisi taas ollut kostea yö.

Seuraavaan yöleiriimme kuljimme kolmen tunturihuipun ylitse. Veden saanti korkealla sijaitsevassa solassa oli taas ongelma, sillä purojen latvat olivat kaukana alamaissa.

Tapasimme venäläisen vaeltajaryhmän ja heidän oppaansa näytti puolen kilometrin päässä olevan pahdan alla märän kalliopinnan.

Laitoin retkiämpärinä toimivan kanoottisäkin suun tiukasti kalliota vasten ja muutaman minuutin päästä sain kantaa kahdeksan litraa raikasta vettä leiriin.

Tuon märkien kallioiden tarkkailemisen ansiosta löysimme seuraavanakin päivänä kahvitauon vedet.

Leiri herne-rokkasumussa

Angvundastsorr 'ia (1134 m) on sanottu Lujaur-urtin korkeimmaksi huipuksi ja sen kautta laskeuduimme viimeiseen leiriimme mutkittelevaa kaivostietä pitkin.

Laaksossa avomaastossa oli uskomattoman sakea sumu. Etsimme telttapaikkaa tiiviinä ryhmänä, sillä vaarana oli eksyminen toisista.

Myöhemmin kävin kauempana leiristä kokeilemassa miten sumussa eksyy. Painoin maamerkit huolella mieleeni, että osaisin takaisin leiriin.

Sakeassa sumussa seisoskelu yksin oli mielenkiintoista. Etäisyyksien, suunnan ja horisontin taju heitti reippaasti ja totesin selvästi, kuinka ankeaa olisi harhailla sumussa.

Erilaista telttailua

Yleensä leiripaikka etsitään suojaisesta metsästä tai kurusta, missä onkin tyyntä ja lämmintä sekä turvallista telttailla.

Avotunturissa telttailun haittoina ovat veden saanti ja tuulet, jotka voivat olla vaarallisen kovia.

Avomaastossa teltan kiilat on varmistettava painavilla kivillä, jotka on asetettava vielä siten, etteivät narut hiery poikki. Myös varusteistaan on kovalla tuulella pidettävä huolta ja siinä mielessä on kaikki leiriaskareet tehtävä ajatuksen kanssa.

Yksi makuualusta on minultakin käsistä lentänyt talviseen Finnmarkin maastoon.

Telttailu tunturien laella ei ole tavanomaista, mutta se on antoisaa. Ylhäällä maisemat ovat jatkuvasti esillä, ilma on vilpoisampaa kuin outamaissa ja hyttysistäkin on vähemmän haittaa.

Loppukesällä näkee auringon nousut ja laskut aitiopaikalta teltan absidissa istuen.

Joutenkulkija jostakin

Niksejä leiriytymiseen

Huolellisesti tasaiselle maalle asetettu täysinäinen retkiämpäri pysyy pystyssä ilman tukia, mutta yleensä se on kaatunut silloin, kun sille selkänsä kääntää. Varminta on asettaa se oksan haaraan riippumaan tai tukea kivillä.

Leiriytymistä voi helpottaa yksinkertaisilla välineillä, jos vain viitsii kantaa parisataa grammaa ylimääräistä. Vesiämpäri ja vanerilevy ovat itselläni mukana niin pitkillä kuin lyhyilläkin vaelluksilla. Niillä saavutetaan pientä mukavuutta, mutta joissakin yllättävissä tilanteissa ne voivat pelastaa koko retken.

Vesiämpärin mukana kuljettaminen laajentaa telttapaikan haun kauemmaksi veden äärestä. Jo sadan metrin vedenhaku pienellä kattilalla alkaa olla työlästä ja saattaa aiheuttaa tiskivuoroista lintsaamista retkiryhmässä.

Ämpärillä vettä voi hakea kerralla jopa kahdeksan litraa kilometrien päästä. Nuotion sammutusvettäkin on ämpärissä enemmän kuin kattilassa tai mukissa.

Vedenhakumatkalta säästyy kun ennakoi tilanteen ja täyttää ämpärin jo ennen leiriin tuloa. Esimerkiksi Huippuvuorilla olemme kahdella ämpärillä kantaneet laakson purosta vuoren huipulle kahvivedet 10 hengelle.

Retkeilijän ämpäri ei ole pelti- tai muoviämpäri, vaan täysin vedenpitävä 140 grammaa painava pienin kanoottisäkki.

Säkin suu voidaan sulkea kiertämällä se muutaman kerran ympäri ja lukita lopuksi pikalukoilla. Näin suljettuna sillä voidaan kantaa vettä jopa rinkassa. Ohuen jäykistetyn suureunan avulla vettä voi kerätä hyvinkin pienestä kalliota pitkin virtaavasta norosta.

Vanerilevyllä on lukemattomia käyttötarkoituksia. Alun perin levyn käyttötarkoitus on ollut keittimen alusta talvella ja myös kesälläkin kuivana aikana. Myöhemmin levyä on käytetty pöytänä monissa tilanteissa, mm. virvelikelaa korjattaessa, ruokailtaessa jne.

Paremman puutteessa vanerin päällä on erämaissa perattu kalaa, leikattu lampaan viulua ja tarjoiltu täytekakkua. Kun vaneri on aina mukana ja esillä, sille keksii jatkuvasti uusia käyttötarkoituksia: tulen lietsominen, lumen luonti, istumaalusta, lumikuopan ovi, kämpän ikkunalasin korvike, teltan ankkuri pehmeässä lumessa jne.

Vaneri on erittäin kätevä vaelluksilla. Talvella se on välttämätön keittimen alustana, mutta sille löytää muitakin lukemattomia käyttötapoja.

Materiaalina sopiva on kolmikerroksinen ja neljän millin paksuinen vaneri. Sen mitat ovat noin 30 x 40 cm, mutta koko määräytyy oman rinkan tai ahkion mukaan. Mielenkiintoista on ollut havaita, että vanerin toimivuus on muutamasta sentistä kiinni. Jos pituus ja leveys eivät ole oikeat, niin vaneri on tosi ”kohlo” käyttää.

Vaneri kannattaa sahata pitkittäisjäykäksi, ts. uloimpien viilujen syyt ovat pituussuuntaan.

Joutenkulkija jostakin

Susivaliokunnan kuulumisia

Viime vuosina on ollut paljon kiinnostusta tunturisusiaatetta kohtaan. Susisäännöistä on keskusteltu ja aloitteiden perusteella niitä on mukautettu vastaamaan jäsenkunnan tarpeita. Miksi eivät muutoksetkaan ole innostaneet jäsenistöä ryhtymään susikokelaiksi?

Susiaate on ollut yksi tunturiladun keskeisiä asioita jo kohta 65 vuoden ajan. Sen avulla on luotu yhteishenkeä, innostuttu kehittämään retkitaitoja sekä tutustuttu luontoon ja nautittu siellä liikkumisesta. Parhaimmillaan vihkimistilaisuuksissa oli vuosittain yli 100 vihittävää sutta. Siihen ei tarvitse palata, sillä silloin tilaisuus saattaa muuttua persoonattomaksi massatilaisuudeksi. Mutta uutta innostusta toivottaisiin susiaatteen pariin....

Nykyiset susisäännöt tarjoavat hyvän mahdollisuuden päästä susirääthyihin. Alkuun on helppo päästä, sillä Outasuden arvo on lähes kaikkien saavutettavissa. Muut arvot vaativat suurempaa innostusta ja itsensä haastamista. Johtajasudeksi ei voi anoa parin kolmen vaelluskokemuksen jälkeen, mutta jos on innostusta, saa arvon anomista varten tarvittavat suoritukset kerättyä pikkuhiljaa vuosien varrella. Nykyään kaivataan elämyksiä ja haasteita....

Useilla järjestöillä (esim. Partiolaiset, Marttaliitto) on harrastemerkkijärjestelmänsä, jolla saadaan ihmisiä mukaan innostavaan toimintaan. Harrastemerkkien suorittaminen antaa jäsenistölle mielekästä toimintaa ja luo yhteishenkeä sekä yhdistää jäsenistöä yhteisiin arvoihin. Tunturiladun kerhot ovat tärkeässä asemassa susiaatteen levittämisessä. Asia voidaan tuoda monessa yhteydessä esille. Kerhojen vaelluksia voidaan suunnitella susivaatimusten mukaisiksi ja kerhoiltojen aiheita valitaan niin, että ne antavat susiksi aikoville tarvittavia tietoja ja taitoja. Uusia jäseniäkin voidaan saada tätä kautta.

Susivaliokunta myös auttaa mielellään sudenpennuiksi aikovia. Hakemuskaavakkeen täyttämisestä ja vaatimusten tasosta voi etukäteen neuvotella valiokunnan jäsenten kanssa. Asiat ja ihmiset tulevat tällöin tutuiksi.

Sudenpentuihin tutustuminen oli syy miksi käytännöksi otettiin järjestää keskustelutilaisuuksia susiksi aikoville. Leppoisissa tapaamisissa susivaliokunta selvittää kokelaan retkitietoja ja taitoja. Välillä saatetaan ajautua muistelemaan mukavia vaelluksia tai niiden aikana sattuneita kommelluksia. Asiat ja ihmiset tulevat jälleen tutuiksi.

Keskustelutapaamiset on hyvä hoitaa pois alta hyvissä ajoin. Palaveriin voi hyvinkin tulla vaikka vuotta ennen hakemuksen jättämistä. Tapaamiset voidaan myös hoitaa useamman vuoden aikana, asia kerrallaan. Alustavasti täytetty hakemuskaavake on hyvä olla keskustelutilaisuudessa mukana, jolloin voidaan tarkistaa, että tarvittavat suoritukset ovat tehty tai ovat ainakin suunnitteilla.

Keskustelutilaisuudet ovat susivaliokunnan jäsenille erittäin mieluisia. Niissä tutustumme sudenpentuihin ja vaihdamme erilaisten retkeilijöiden kanssa kokemuksia ja tietoja. Uusia näkemyksiä retkeilystä välittyy myös meille susivaliokunnan jäsenille.

Toivomme, että haastattelutilaisuuksiin ilmoittaudutaan etukäteen ja runsain joukoin! Niitä järjestetään Tunturiladun tilaisuuksien sekä Suomen Ladun Leiripäivien yhteydessä. Erikseen voi sopia muustakin ajankohdasta. Jos kerholla on useampi susikokelas, voidaan sopia susivaliokunnan jäsenten vierailusta kerhon tilaisuudessa, jonka aikana keskustelutapaaminen järjestetään.

Tapaamisiin tämän vuoden susiaisissa!

Susivaliokunnan puolesta pohdiskeli **Marita**

Susivaliokunta toimintakautena 2010

Veijo Taavitsainen, pj., p. (05) 281249, 050 5444 805
veijo.taavitsainen@kymp.net

Tommi Avikainen p. 0500 546 126,
tavikainen@gmail.com

Pauli Hulkkonen, p. 0400-547743,
pauli.hulkkonen@hc-koneet.com

Pirjo Jauhiainen p. 02 -439 9592,
040 – 7248 281,
pirjau@gmail.com

Juhani Lahtinen p. 02 - 5463 894,
040 5451 681,
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi

Marita Maula, siht., p. 040-509 4412,
marita.maula@kolumbus.fi

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Hyvää alkusyksyä TL-lehden lukijoille!

Tunturiladun jo perinteiseksi muodostunut keskikesän talkootyöviikko Lapin tukikohdissamme toteutettiin tänä vuonna Susi-Kiisalla viikolla 26.

Osa talkootyöväestä oli työntouhussa jo juhannuksen pyhinäkin. Suunnitellun mukaiset korjaustyöt tuli tehdyksi hyvin, saimme kaiken valmiiksi, ja vähän enempikin. Oli hyvät ilmat ja osa porukasta jäi tekemään viimeistelytöitä seuraavallekin viikolle. Kiitos ahkeralle talkootyöväelle.

Susi-Kiisan tukikohta on nyt erinomaisessa kunnossa niin kuin Talas ja Susikyrökin.

Kiisan peruskorjaustyöt ja laajennustyöt (keittokatos) alkoivat jo vuonna 2005, jolloin rakennettiin imeytyskenttä saunarakennuksen pesuvesille. Vuonna 2006 ei saatu Aku-Kammille rakennuslupaa niin työhön varautunut talkooväki siirtyi Kiisalle, jossa aloiteltiin Pekan kammin korjaustyö (kerrottu TL-lehti /2006).

Vuonna 2007 oli vuorossa sitten Kiisan keittokatos (TL-lehti 1/2008). Vuonna 2008 ja 2009 talkoiltiin Talaksella ja Kyrössä.

Nyt tänä kesänä oli vuorossa jälleen Kiisa, jossa noin kahden viikon aherruksen jälkeen vuonna 2006 aloitettu Pekan kammin korjaustyö saatiin valmiiksi.

Kammi on nyt sisäpuolisesti uudelleen verhoiltu ja ilmastoitu sekä turvepinnat korjattu.

Lisäksi Kiisalla tänä kesänä kunnostettiin käymälä ja jäteasema nykyvaatimusten mukaiseksi. Kaikki Kiisan korjaustyöt ja laajennukset eli ulkokäymälä, kompostointiasema, keittokatos ja imeytyskentät ovat viranomaisten hyväksymiä.

Lisäksi Kiisalla huoltokorjattiin ja maalattiin kaikki vesikatot, uusittiin lapetikkaat ja paloportaat sekä kaikkien ovien käynnit tarkastettiin ja huoltomaalattiin, hormit nuohottiin, kerättiin ja pilkottiin polttopuut katoksien alle.

Emäntäväki itsenäisesti hoiti talkootyöruokailut, maanviljelijä Toivo Paltto kylältä hoiti kuljetukset tieltä kämpälle (kymmenen kuutiota polttopuuta).

Kaikissa tiloissa tehtiin myös suursiivous.

Noin kahden viikon aherruksen jälkeen (70 miestyöpäivää) kaikki työt oli saatu valmiiksi.

Geatkin kerhoväki hoiteli vielä viikolla 29 vesikattojen maalauksia valmiiksi.

Samalla talkootyöreissulla hoidettiin myös Susi-Kyrön ulkokäymälän jätehuoltoasiat kuntoon tältä kevätkesältä, koska joka vuosi, syksyllä ja keväällä, pitää tämä asia hoitaa.

Myös Susi-Talaksen jätehuoltoasiat tuli hoidetuksi samalla tavalla.

Viikolla 38 toteutetaan Susi-Kyrön kiinteistön huolto- ja korjaustalkoot.

Kämppäisäntä hoitaa talkootyöjärjestelyt perinteiseen tapaan.

Ilmoittautumiset, tiedustelu ja kuljetusjärjestelyt:

Pekka Kallio
puh. 050-5272796

Paavo Kramsu
puh. 040-7062764

Tervetuloa Susikyröön viikolla 38/2010.

Pekka Kallio
Kämppäisäntä

Kokouskutsu

Tunturilatu ry:n
sääntömääräinen **syyskokous**

pidetään lauantaina 2.10.2010 kello 10.30 Ristiniemen kurssikeskuksessa, osoite Papinniityntie 118, Kotka.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset syyskokousasiat.

Tervetuloa Johtokunta

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Kämppien käyttömaksu

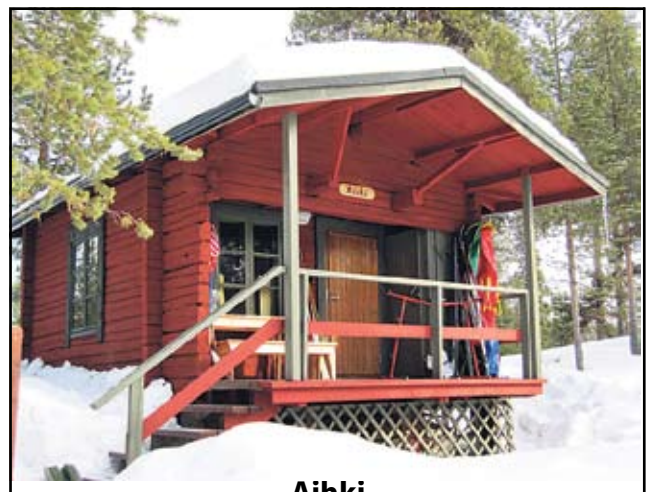
Tunturiladun kämppien käyttömaksujen laskennassa on tullut esille, että käytöstä määrättyä tämän hetkisä 5euroa/vuorokausimaksua ei ole kaikkien yöpyjien osalta tullut Tunturiladun kassaan.

Tunturiladun johtokunta on antanut kämppätoimikunnalle valtuuksia tehostaa käyttömaksun keräyksen seurantaa.

Tämä edellyttää että kaikki käyttäjät kirjoittavat vieraskirjaan selkeästi nimet, oleskeluajan ja miten aikovat hoitaa käyttömaksun, Lippaaseen tai Pankkiin.

Ota kämpältä muistilappu käyttömaksusta, ettei kotimatkalla maksu unohdu.

Kämppätoimikunta

Aihki

Aihkin tunnelmalla on positiivinen, terapeuttinen vaikutus Aihkiviikon jälkeenkin. Kokenut tietää sen.

Varattuja viikkoja ovat:
Vuonna 2010: 36-38, 43 ja 50.
Vuonna 2011: 8, 12-17, 27 ja 39

Tarkista vapaat viikot Tunturiladun nettisivuilta.

Tänä vuonna joulun ja uuden vuoden aika on toistaiseksi vapaat.
Vuorokausimaksu on 18,00 € /koko mökki.
Varaukset Raimo Pahkala 040 839 6638.

TOIMINTA-MUISTIO

Vuosi 2010	
4.9.-11.9.	Kavtsin kerhoviikko Susikyrössä
4.9.-11.9.	Login kerhoviikko Susi-Talaksella
4.9.-11.9.	Kumpen kerhoviikko Susi-Kiisalla
11.9.-18.9.	Njealljen kerhoviikko Susikyrössä
11.9.-18.9.	Kuokten kerhoviikko Susi-Talaksella
18.9.-25.9.	Tsietsan kerhoviikko Susi-Talaksella
Vuosi 2011	
2.4.- 9.4.	Login kerhoviikko, Susi-Kiisalla
9.4.-16.4.	Oktan kerhoviikko Susi-Kiisalla
16.4.-23.4.	Kolbman kerhoviikko Susi-Kiisalla
3.9.-10.9.	Kumpen kerhoviikko Susi-Kiisalla
10.9.-17.9.	Tsietsan kerhoviikko Susikyrössä
10.9.-17.9.	Login kerhoviikko Susi-Talaksella

RETKIMUISTIO 3/2010

Retkitoimikunta on koonnut listan niistä eri kerhojen suunnittelemista retkistä ja vaelluksista, joihin ovat tervetulleita kaikki tunturilatulaiset riippumatta siitä, ovatko he kerhojen jäseniä vai ei. Tapahtumien yhteyshenkilöt, jotka antavat lisätietoja on ilmoitettu tässä muistiossa tai saatte ne selville soittamalla kerhojen sihteereille, joiden puhelinnumerot ovat kerhopalstalla Tunturilatu lehdessä.

11-18.9. **Ruskaretki Lemmenjoelle (Kumpe)**
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Johanna Nevalainen 050 3317876

8.- 10.10. **Seniorien viikonloppuvaellus** Leivonmäellä (TL:n retkitoimikunta); Huom. muuttunut ajankohta; Lisätiedot ja ilmoittautumiset Matti 050 490 3897, matti.happola@gmail.com

16-17.10. **Patikkaretki Peurajärvellä** Nurmeksessa (Kumpe). Lisätiedot ja ilmoittautumiset Johanna Nevalainen 050 331 787

16. - 23.10. Römppävaellus Kilpisjärven maisemissa (Owla)
Reitti päätetään talven tulo huomioiden. Lisätiedot ja ilmoittautumiset, Leila 040 771 3462, leilavi45@luukku.com tai Aino 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi

Yritetään saada vastinetta järjestäjille >> Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. – Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin; niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

Seuraavan retkimuistion aineisto 8.11.2010 mennessä osoitteella matti.happola@gmail.com
Retkitoimikunta

SENIORIVAELLUS LEIVONMÄELLÄ

Tunturiladun retkitoimikunta järjestää viikonloppuna, 8.-10.10.2010, seniorivaelluksen Leivonmäen kansallispuiston alueella. Vaelluksessa tukeudutaan ulkopuoliseen palveluun siten, että:
a.) Mukana kannetaan ainoastaan päivän aikana tarvittavat varusteet, “päivärepppu” – muut varusteet siirretään majoittumispaikkojen välillä ja päätepisteeseen
b.) Majoittumisessa on mahdollista tukeutua paikallisiin majoitteisiin (1. yö: laavu; 2. yö; jurtta tai suotuopa - em. majoitteissa rajoitettu kapasiteetti)
c.) kanavan ylitys veneellä, d.) Vaelluksen päättyessä on yhteisruokailu & sauna
e.) Autojen (tai osallistujien) siirto lähtö- ja päätepisteen välillä.
Vaelluksen pituus on minimissään on n. 30 km, joka jakautuu kolmelle päivälle (8-13-9 km). - Lisäksi järjestetään tarpeen mukaan erillisiä “ketunlenkkejä”. Näistä lenkeistä sovitaan vaelluksen alussa.
Tarvittava varustus on normaali vaellusvarrustus – Majoitteessa voidaan tukeutua paikalla oleviin majoitteisiin (käytössä rajoitetusti).
Vaellus toteutetaan omakustannusperiaatteella; arvioitu kustannus n. 25 €/ henkilö (osallistujia 12 kpl) sisätäen:
a.) Varusteiden siirrot, vene kanavan ylitykseen,
b.) 2. yön majoittuminen suotuvassa/jurtassa + sauna,
c.) vaelluksen päätösruokailu + sauna
d.) Kulkuvälineiden lähtö- ja päätepisteiden välillä
Leivonmäen kansallispuisto sijaitsee Päijänteen itäpuolella, noin 110 km Lahdesta pohjoiseen ja 40 km Jyväskylästä etelään.
Ilmoittautumiset (20.9. mennessä) & tarkemmat tiedot:
Matti Häppölä, p. 050 490 3896, email: matti.happola@gmail.com
Tervetuloa
TL:n Retkitoimikunta

Tervetuloa Kymenlaaksoon Tunturiladun

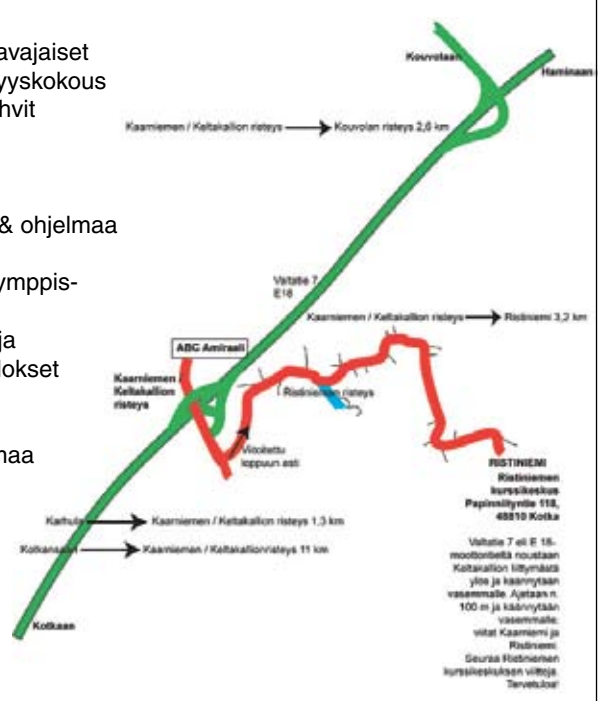
SUSIAISIIN JA SYYSKOKOUKSEEN 1.-3.10.2010

Ristiniemen kurssikeskus, Kotka, noin 15 km Kotkan keskustasta
Ohjelma

Perjantai 1.10.
18.00 - Ilmoittautuminen alkaa, majoittautuminen, seurustelua sauna, iltapala

Lauantai 2.10.
08.00 - 10.30 Ilmoittautuminen jatkuu
08.00 - Aamupala
09.00 - Luontopolku
10.00 - Lipunnosto ja avajaiset
10.30 - 12.30 Tunturiladun syyskokous
12.30 - Syyskokouskahvit
13.00 - Ulkoilua
16.00 - 18.00 Saunat
17.00 - Päivällinen
19.30 - Susivihkiäiset & ohjelmaa
Iltapala
Kuovzan nelikymppis-synttärikahvit
Tehtäväradan ja luontopolun tulokset
Arpajaiset
Iltanuotio ja vapaata ohjelmaa

Sunnuntai 3.10.
08.00 - 09.00 Aamupala
09.00 - Aamun avaus
09.30 - Susien kokous
10.30 - Esitelmä
12.00 - Päättäjäiset, lipunlasku
12.30 - Keittolounas

Osallistumismaksu 10 € sisältää:
-osallistumisen tapahtumaan -ohjelman, tunnuksen, ym materiaalin
-kokouskahvin, ohjelman ja saunan -telttapaikan -asuntoauton tai –vaunun paikan ilman sähköä
Ruokailupaketit:
-perjantai 5 € sis. iltapala -lauantai 20 € sis. aamupala, päivällinen, iltapala
-sunnuntai 15 € sis. aamupala, lounas ja kahvit -Erityisruokavalio ilmoittautumisen yhteydessä
Majoitus:
2 -4 hh, 20 €/hlö/vrk (omat liinavaatteet), Yhteismajoitus patjoilla 5 €/hlö/vrk (omat liinavaatteet). Liinavaatepaketti 7,50
Maksut: käteisellä paikan päällä. **Kirpputori:** Mahdollisuus myydä tarpeettomia retkeilyvälineitä kirpputoripöydällä
Ajo-ohje: Osoite: Papinniityntie 118, 48810 Kotka www.ristiniemenkurssikeskus.fi (ajo-ohje)
Ilmoittautumiset: 15.9.2010 mennessä. Ennakkoilmoittautuminen välttämätön majoituksen ja ruokailun järjestämiseksi: Ari Mussalo puh. 040 742 8523 tai sähköposti: ari.mussalo@kymp.net
Susiaiset järjestää Tunturikerho Kuovza. TERVETULOA!

Pekan kammi on remontoitu

Kokeilepa, miltä uni maistuu uudistetussa Pekan kammissa.

Susi-Kiisaa on muutenkin remontoitu. Käy katsomassa, mitä talkooväki on saanut aikaan.

Tutustu myös Tunturiladun muihin kämppiin.

TUNTURILATU

Julkaisija: Tunturilatu ry

Päätoimittaja:
Raimo Pahkala, Honkakatu 10, 87100 KAJAANI
puh. 08 637 009, 040 839 6638
raimo. pahkala@nic.fi
Toimitussihteeri:
Satu Ojala, Huittisten Sanomalehti Oy, Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 523 4844
satu.ojala@lauttakyla.fi

Tunturilatu-lehden oma sähköpostiosoite:
tunturilatu@huittistensanomalehti.fi

Tiedotustoimikunta:
Satu Ojala (pj), Raimo Pahkala, Iitu Gerlin, Juhana Häme

Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm,
¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa
Koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy

Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy
2010

Ilmestymisaikataulu 2010:

Nro	Aineistopvm	Lehti jäsenillä
4	**12. 11.**	**30. 11.**

Vuoden 2011 ilmestymisaikataulu seuraavassa lehdessä.

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Tunturilatu ja kerhot saavat kotimaan muutokset Väestörekisterikeskukselta, mikäli henkilö ei ole kieltänyt tietojensa antamista. He, samoin kuin ulkomaille muuttavat tai siellä olevat, lähettävät itse muutosilmoituksensa jäsensihteerille:

Pirjo Sinilehto,
Veisunkatu 14 as. 5,
33820 TAMPERE,
puh. 040 763 1109
pirjo.sinilehto@kolumbus.fi.

HUOM. Suomen Latuun mm. Latu ja polku –lehteä varten jäsen ilmoittaa itse muutoksista osoitteeseen:jäsensihteeri@suomenlatu.fi tai www.suomenlatu.fi -sivulla olevalla palautelomakkeella tai puh: 044 722 6301

SUOMEN LATU

Taivaskerolta näki kauas

Ala-Juuselat Perttiä lukuunottamatta, Lahdet ja Ansiot Taivaskerolla. Kuvasta puuttuvat myös ”Ojalat”.

Tunturikerho Geatkin isot ja pienet vaelsivat tällä kerralla Hetta-Pallaksella heti juhannustulien jälkeen.

Ala-Juuselan isovanhempien ja jälkikasvun lisäksi reissussa oli kolme Lahtea, kaksi Ansiota ja pari Ojalan sukupuuhun tavalla tai toisella ilmaantunutta oksanpalasta.

Kun arki alkoi, suhautimme Huittisista Keski-Suomen halki Suskyröön. Että tuntui hienolta päästä perille Susikyröön, ottaa nokoset pitkän ajomatkan jälkeen ja nauttia saunan lämmöstä.

Vasta seuraavana päivänä lähdimme oikein liikkeelle. Jaoimme porukan kahtia ja toinen ryhmä vietiin autolla Ketomellaan toisen jatkaessa vielä Hettaan.

Kohtasimme toisemme illansuussa Sioskurussa, jossa ei turhaa ruuhkaa ollut.

Ihan helpolla emme päässeet me lyhemmän matkan vaeltaneet, sillä Tappurin pitkospuut ovat luvattoman heikossa kunnossa.

Hetasta lähteneet saivat taapertaa meitä paljon pidemmän matkan, mutta kummasti tilanne tasoittui seuraavana päivänä. Me, jotka aamulla ensi töiksemme huiputimme sen Hetan puoleisen Pyhäkeron teimme matkaa paljon kauemmin kuin Sioskurusta Ketomellaan vaeltaneet. He joutuivat odottelemaan meitä hyvän tovin.

Reissun jälkeen porhalsimme takaisin ”kotiin” eli Susikyröön, jonka lämmin tupa ja pehmoiset petit olivat mannaa teltassa palellun yön jälkeen.

Pallaksella ei hellelukemilla juhlittu, Sioskurun telttayö oli todella kylmä.

Seuraavana päivänä ilmojen haltija ei ollut yhtä mieltä meidän kanssa. Meidänhän on näillä reissuilla innostaa lapsia vaeltamaan eikä tarjota vastenmielistä kokemusta. Siksi muutimme suunnitelmia ja Montellin mäelle ja edelleen Rihmakuruun menimmekin vain kevyissä varusteissa lettuja paistamaan. Alkuperäisenä suunnitelmana oli vaeltaa sama matka, mutta jälleen niin, että olisimme jakaneet porukan kahtia ja toinen puolisko olisi tullut toista vastaan Pallaksen suunnasta.

Vettä vihmoi sen verran ja ilma oli todella koleaa, joten tyydyimme tähän ratkaisuun. Ja se sopi kaikille.

Yön pötköttelimme taas Susikyrössä ja seuraavana päivänä hurautimme autolla Pallakselle ja kävimme sieltä huiputtamassa Taivaskeron.

Tuulta ja koleaa oli sen verran, että Susikyrön sauna houkutteli koko porukkaa taas kerran lämpöönsä.

Reissu oli siivousta vaille valmis, sillä seuraavana aamuna lähdimme kotimatkalle.

Toivottavasti kipinä syttyi.

Satu Ojala

Talkootyön paikka

Tunturilatulaiset ovat innokkaita talkootyön tekijöitä. Siitä kertovat jo tosi upeassa kunnossa olevat kämppämme, joita on aina kunnostettu ruokapalkalla.

Meille rakkaan Susikyrön vieressä on Ketomellan ja Tappurin välinen polku, joka on pitkospuiltaan hengenvaarallisessa kunnossa.

Voisiko meidän porukasta joku ottaa asiakseen reitin kunnostamisen?

Satu Ojala

Verkkosivuilla uudistunut ilme

Tunturiladun verkkosivut on uudistettu. Ne julkaistaan lokakuun alussa.

Tunturiladun ja kerhojen verkkosivusto on jo ollut sen verran aikaa käytössä, että niiden tekniikka oli jo auttamattoman vanhaa. Sivut eivät enää toimineet uudemmissa nettiselainversioissa ja sivujen päivittäminen kävi mahdottomaksi.

Nyt sivustot ovat pesseet kasvonsa, raikastuneet ja selkeytyneet.

Merkittävin muutos on, että sivustot löytyvät yhden osoitteen alta, eli www.tunturilatu.fi. Kerhojen sivut ovat suoraan saman sivuston alla eli vanha osoite: kerhot. tunturilatu.fi jää pois käytöstä.

Sivujen toteutuksesta vastasi mainostoimisto Huima ja ulkoasun on suunnitellut graafinen suunnittelija **Minna Lehtonen**.

Kerhojen nettisivuvastaavat pääsivät ensi kerran kosketuksiin sivujen kanssa Tunturiladun kesäpäivillä järjestetyssä koulutuksessa. Sen piti webyhteyshenkilö **Timo Lamminen** Huimasta.

Kerhot saavat nyt rauhassa täyttää sivujaan ja koulutuksessa sovittiin, että sivusto julkaistaan lokakuun alussa.

Poikkea sivuilla, uutena osoina on esimerkiksi Tunturiladun sivuilta löytyvä vaihtuva gallupkysely.

Laiha saldo kyselyssä

Viime lehdessä olleen Susikyrön kehittäminen -kyselyyn vastasi vain 33 tunturilatulaista.
Tässä yhteenveto vastauksista.

Olen tyytyväinen nykyiseen Susikyröön ja sen varustetasoon:
Kyllä 18 Ei 10

Susikyröä kehitetään nykyisten rakennusten puitteissa:
Kyllä 15 Ei 11

Susikyröön rakennetaan täysin uutta:
Kyllä 18 Ei 11

Susikyrön alueen kehittäminen ja uudistaminen :

	sähköt	viemäri	vesijohdot	Ei
Pääkämppä	11	2	2	7
Susi-Oskari	13	4	3	6
Koira-Oskari	13	4	3	6
Sauna	10	1	1	6
Keittokatos	4	1	1	6

Lisää majoitustilaa mukavuuksin
Kyllä 1 Ei 25

Autonlämmitystolpat
Kyllä 21 Ei 5

Lämmin erillinen WC-rakennus
Kyllä 14 Ei 12

Ulkovalaistus, polut ja pihat
Kyllä 5 Ei 19

Uusi sauna
Kyllä 5 Ei 20 Ehkä 1

Ekohuusi riittää
Kyllä 12 Ei 9

Mikä Susikyrössä on parasta ?
vastauksia 19

Mitkä toimenpiteet voisivat käyntejäsi Susikyrössä ?
Lisätä 14 Vähentää 7 vastauksia yht. 20

Muut ehdotukset ja toiveet? Perustele, jos haluat
vastauksia 16

Taustatietoa :

Kävin Susikyrössä vuonna 2009	36	kertaa
Yövyin Susikyrössä vuonna 2009	190	kertaa
Olen käynyt Susikyrössä yli kymmenen	kertaa	25

Tämä yhteenveto on 33 vastauksen tulos, jossa sanallisten tekstien rastit on minun tulkinta kirjoituksista.

14.8. Kesäpäivillä, tilaisuudessa Huussi vai Klosetti keskusteltiin asiasta ja päätteeksi arvottiin vastanneiden kesken Aihkin viikko vuodelle 2011.

Arpa suosi **Pekka Väänästä** Tsietsasta.

Kiitos vastauksista ja onnea voittajalle.

Paavo Kramsu